

**Az Országos Széchényi Könyvtár
Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis
(EPA) szolgáltatása**

**The Hungarian National Library's
Electronic Periodical Archives and Database
(EPA) service**

URL: <http://www.epa.hu>
PURL: <http://purl.org/NET/epa>
URN: <http://nbn.urn.hu/N2L?urn:nbn:hu-3389>
e-mail: epa-info@mek.oszk.hu

Az Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis (EPA) az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtár Osztályának fejlesztéseként kezdte meg működését 2004-ben. A szolgáltatás az elektronikus időszaki kiadványok átfogó nyilvántartását és archívumát hivatott megalapozni. Célja egyrészt hogy elősegítse azok megtalálhatóságát és hozzáférhetőségét, másrészt hogy a digitális folyóiratok láthatóságának növelésével hozzájáruljon a kiadványtípus presztízsének megszilárdulásához és az azt érintő minőségi és módszertani igények megfogalmazásához és mindennaposá válásához.

Az elektronikus időszaki kiadvány fogalmának EPA-beli értelmezésébe éppúgy beleférnek a nyomtatott újságok és folyóiratok elektronikus változatai, mint a csak digitális formában létező források, vagy a retrospektíve digitalizált periodikumok.

Az EPA első szintjét képező nyilvántartás célja, hogy minél több szempontból, minél több információ váljék elérhetővé egy helyen ezen kiadványokról. Ennek érdekében könyvtári igényű leírást készítünk az interneten vagy közintézmények helyi rendszerein elérhető időszaki kiadványokról – ebből áll össze az EPA adatbázisa. A bibliográfiai adatok mellett igyekszünk minél több kísérő információt csatolni a leírt kiadványokhoz. A rendszerben leírt kiadványok elérhetőségét heti rendszerességgel ellenőrizzük.

Az EPA-szolgáltatás másik fontos komponense az archívum, melynek keretében kiadványok elektronikus megőrzése és szolgáltatása válik lehetővé. Partnereink segítségével – melyek között vannak elektronikus és hagyományos kiadók, közgyűjtemények, tudományos intézmények – arra törekszünk, hogy a magyar oktatás, kultúra és tudományos élet szempontjából jelentős periodikumok közül minél több kapjon helyet a stabil webes hozzáférést, egységes, könnyen kezelhető formai világot, több szempontú visszakereshetőségi lehetőséget nyújtó EPA-archívumban. Az archívum bővítésénél ezen kívül nagy hangsúlyt kapnak a határon túli magyar kiadványok. Hosszabb távú törekvésünk a közintézmények által visszamenőlegesen digitalizált, régebbi kiadványok gyűjtése.

Az archívum építése során nagy figyelmet szenteltünk a módszertannak. Célunk olyan egyszerű, de jól használható publikációs norma kidolgozása, melynek figyelembevételével mind a közintézmények mind egyéb szolgáltatók elfogadható minőségben és hozzáférhető formában tehetik közzé az interneten az elektronikus időszaki kiadványokat.

Az EPA mind a bibliográfia, mind az archívum szintjén igyekszik együttműködni különböző információs szolgáltatásokkal. Az adatbázisban tárolt bibliográfiai információk több formátumban elérhetővé tehetők és lekérdezhetők további rendszerek számára. EPÁ-val közös tételeit cikkszinten feltárja a MATARKA tartalomjegyzék-adatbázis (<http://www.matarka.hu>), eggyel több elérési utat biztosítva egyes kiadványok teljes szövegű elektronikus tartalmához. Hosszabb távú fejlesztési terveink között szerepel átfogó publikációs ajánlások megszövegezése és közreadása, az EPA-archívum egységesítése tartalomjegyzékek szintjéig, valamint akadálymentes felület és tartalom elérhetővé tétele.

The Electronic Periodicals Archive (abbreviated in Hungarian as 'EPA') started operation in 2004 as the online service of the Hungarian Electronic Library Department of the Hungarian National Library. It was created in order to establish a registry and archive for the Hungarian electronic periodicals. The purpose of the EPA is, on the one hand, to enhance the accessibility and visibility of the e-periodicals, and, on the other hand, to promote these special resources, contributing to their recognition and the formulation and spreading of quality expectations regarding this publication type.

The concept of the electronic periodical, according to the EPA definition can mean electronic versions of hardcopy documents, resources that are available exclusively in digital format, or journals and newspapers digitised retrospectively. The first level of the EPA-service is a bibliographic database with the purpose to retrieve and present the most information possible about these resources. In order to achieve this, we describe each e-periodical according to library standards - this constitutes the content of the EPA database. In addition to bibliographic data, we provide supplementary but useful further information to each resource. We check on the availability of the registered remote access periodicals each week.

The other important component of the service is the archive, in which we preserve the e-periodicals and make their content available online. With the support of our partners - publishing houses and public service institutions - we would like to collect the most significant periodicals of Hungarian education, culture and science. We pay special attention to Hungarian resources published abroad. On the long run, we would also like to archive old journals and newspapers digitised by libraries and museums. The archive means steady access, uniform layout and multiple research options for each periodical that joins our services.

During the creation of the archive we have ever been searching for best practice solutions. A simple but serviceable methodology had to be invented for our projects, which could serve as a useful practice for all content providers who intend to publish e-periodicals in an accessible format.

We seek cooperation with other information and content services, both on the level of archiving and data exchange. The bibliographic information stored in our database can be converted to multiple formats, and made available to other library systems. The Hungarian TOC-service (MATARKA, <http://www.matarka.hu>) database processes a significant part of our archived collection, thus making it searchable by article information.

Our future projects include the publication of digitisation guidelines specialised to periodicals, the standardisation of the content index files in the archives, and the development of a completely accessible web-interface.